

repræsenteret i dansk forskning og undersøgelsesarbejde om end ingen har haft nogen særlig fremtrædende plads i den samfundsøkonomiske diskussion. Det fjerde område omhandlende økonomisk magt og illegal økonomi, herunder organiseret økonomisk kriminalitet og økonomisk korrupsion påkalder sig endnu ikke særlig forskningsinteresse i Danmark, når undtages beskrivelser af enkelttilfælde og opgørelser af narkotikabeslaglæggelser samt Gunnar Viby Mogensens studier af sort arbejde fra 1985.

Økonomisk demokrati som et middel til mere demokrati på arbejdspladsen og en demokratisering af ejendomsforholdene var især et fremtrædende emne i debatten i 1970'erne og derfor også genstand for forskning i den periode. Indenfor de sidste ti år har ingen forskere beskæftiget sig med denne diskussion eller med analyser af konsekvenserne.

De tre dominerende pensionsfonde, PKAs, LDs og ATPs investeringer i danske aktier er gennemgået i 1981, men ikke senere.

DSU har i et debatoplæg slået til lyd for en demokratisering af pensionsfondene, idet arbejdsmarkedspensioner fra arbejderbevægelsens side er blevet betragtet som en ny vej til spredning af ejendomsretten. DSU ønsker magten flyttet ud til de enkelte medlemmer af fondene. Regeringen har nedsat et udvalg, der skal se på, hvordan der kan skabes demokrati og åbenhed om pensionsinstitutternes investeringsbeslutninger. Udvalget skal afgive rapport inden 1. januar 1995.

### *2.b. Organisationers og bevægelsers rolle og indflydelse*

Studier af interesseorganisationernes indflydelse, græsrodsbevægelsernes betydning m.v. indgik i forskningsprojektet om den politiske beslutningsproces, og især Jacob Buksti har forsket i dette emne, men der er ikke publiceret nye forskningsresultater efter midten af 1980'erne. Demokratiprojektet ved Ålborg Universitet har i rapporten om medborgerskab også behandlet interesseorganisationernes indflydelse. Ved ÅU er flere forskere igang med undersøgelser af interesseorganisationernes rolle i det politiske system.

### *2.c. Det lokale folkestyres arbejdsvilkår*

Interessen for det lokale folkestyres arbejdsvilkår har især været rettet mod de betingelser,

som enten beforderer eller begrænser det lokale folkestyre i at fungere.

Generelt er feltet afgrænset til kommunestyret som politisk institution – ikke som forvaltningsorgan eller producent af service.

De emner, der har været undersøgt, er kommunalpolitikkerne og deres arbejdsvilkår, herunder rekruttering, det kommunale demokrati, forholdet mellem kommunalpolitikere og embedsmænd, forholdet mellem vælgere, embedsmænd og politikere, lokale vælgerforeninger og deres indflydelse på kommunalpolitikken, organisationer og bevægelsers rolle i den lokale velfærdsstat, hvordan frikommunerne har fungeret og endelig konkrete studier af planlægning og politik på lokalt plan.

Den politiske beslutningsproces på lokalt plan blev taget op i forskningsprojektet Statslig styring, lokalsamfund og kommunalpolitik 1980-85. Poul Erik Mouritzens disputats fra 1991 bygger videre på erfaringerne fra dette projekt. Disputatsen er en undersøgelse af danske kommuners udgiftspolitik i begyndelsen af 1980'erne. Afhandlingen bidrager til forståelsen af kommunalpolitik generelt, fordi den også kommer med bud på, hvilken betydning vælgernes præferencer spiller, om det kommunale demokrati virker m.v.

Om det kommunale demokrati findes også konkrete studier i form af et case-studie af sagen om karlitlofterne i Århus Kommune og en disputats om en planlægningssag i Ålborg. Desuden er der formuleret hypoteser om, hvilke konsekvenser det har for kommunalpolitikkerne, at medierne sammen med betydningsfulde interessegrupper er i stand til at sætte den politiske dagsorden i enkelt-sager, som er meget synlige i lokalsamfundet. Spørgsmålet om, hvordan de forskellige aktørers rolle er – ikke blot i enkelt-sager som »karlitsagen« eller »Ålborg-projektet«, men på de enkelte kommunalpolitiske områder og mere generelt er ikke afdækket.

Decentraliseringens konsekvenser for det lokale demokrati er behandlet i artikelform, også af kommunalforskere, men der har ikke været megen forskning på området. En af divergenserne i debatten har gået på, hvordan man bedst decentraliserer. Skal det foregå via en uddelegering af kompetence til brugere og institutioner – eller skal det, ud fra en markeds-mæssig/liberal model, foregå via større valg-frihed for borgerne?